

achtergrond

Een jaar geleden besteedden we in Muziek & Liturgie aandacht aan de honderdste geboortedag van Jan Mul, die samen met Albert de Klerk en Herman Strategier wordt gerekend tot de zogenoemde Tres pueri: drie leerlingen van Hendrik Andriessen. Dit jaar is het de beurt aan een andere 'puer': Herman Strategier, die in 1912 –een eeuw geleden dus– het levenslicht zag.

Herman Strategier (1912-1988):

'Aan de kerkmuziek heb ik altijd veel plezier beleefd'

Willem Jan Cevaal

TIJDENS MIJN ZOEKTOCHT NAAR informatie over Strategier bleek er verrassend weinig over hem te zijn gepubliceerd. Veel van zijn composities zijn nog altijd verkrijgbaar via onder meer Donemus en Annie Bank, maar het is lastig om een beeld te krijgen van de componist zelf. Gelukkig was ik niet de enige die in dit Strategier-jaar tot deze ontdekking kwam; de musicoloog Maaïke van Ooijen kwam tot dezelfde conclusie. Met haar masterthesis, getiteld *Herman Strategier (1912-1988) Het leven van een 'muzikant'* (juni 2012), probeerde zij in deze leemte te voorzien. Bij het schrijven van dit artikel heb ik dankbaar gebruik gemaakt van het door Van Ooijen uitgevoerde onderzoek.

Jeugd in Arnhem

Johan Herman Strategier, zoals hij voluit heet, werd op 10 augustus 1912 geboren in Arnhem. Zijn vader verdiende de kost als manufacturier in bandjes, garen en textiel. Daarnaast was hij organist van de Arnhemse St.-Walburgiskerk, en de jonge Herman ging vaak met zijn vader mee naar de kerk om hem te assisteren tijdens de mis. Hoewel hij dit niet altijd even leuk vond, bloeide hier wel zijn liefde voor de (kerk-)muziek op.

Studie kerkmuziekschool

Vader Joseph onderkende het muzikale talent van zijn zoon en stimuleerde hem dit talent te ontwikkelen. Strategier volgde muzieklessen bij Jac. J. Ruijgrok, directeur van de Arnhemsche Orkestvereniging, en diens vrouw Cecile.¹ Na de afronding van zijn middelbare school vertrok Strategier in 1929 naar Utrecht om te gaan studeren aan de rooms-ka-

tholieke Kerkmuziekschool 'St. Caecilia'. Strategier volgde het uitgebreide curriculum waar de kerkmuziekschool om bekend stond: theorie, vormleer, instrumentatie, piano en natuurlijk orgel. Voor dat laatste werd Hendrik Andriessen zijn leermeester. In 1932 studeerde Strategier *summa cum laude* af aan de kerkmuziekschool.² Tijdens de eindpresentatie in de Utrechtse kathedraal speelde hij Bachs *Passacaglia, Nun komm, der Heiden Heiland* en *Komm, Gott Schöpfer, heiliger Geist*. Strategiers zoon Michiel vertelde aan Maaïke van Ooijen dat Hermans vader zo trots was op zijn afgestudeerde zoon, dat hij naast de deur van het ouderlijk huis een koperen plaquette ophing met de tekst 'gediplomeerd muzikant'. Overigens vond Herman dit maar niks: zodra hij de kans had, schroefde hij het bord weer van de muur.

Eerste organistenfuncties

In het jaar van zijn afstuderen werd Strategier benoemd tot directeur-organist van de Heilige Antonius van Padua-St.-Annakerk (in de volksmond ook wel 'Groenestraatkerk' genoemd) in Nijmegen. In het Regionaal Archief Nijmegen wordt een interessante 16-millimeterfilm uit 1935 bewaard, waarin een beeld wordt gegeven van het zogenoemde 'ziekentriduüm', een driedaags kerkelijk feest met gebedsoefeningen, Heilige Missen en zegeningen. Tijdens de eerste dag zong het jongerenkoor van de parochie onder leiding van Strategier een aantal gregoriaanse gezangen. De ruim een half uur durende film³ geeft een aardig inkijkje in het rijke roomse leven van voor de

Tweede Wereldoorlog en het kerkmuzikale klimaat waarin Strategier functioneerde. Overigens bleef Strategier slechts korte tijd aan de Nijmeegse kerk verbonden. Met het overlijden van zijn vader in oktober 1935 kwam de functie van organist van de Arnhemse St.-Walburgiskerk vrij. Strategier nam ontslag in Nijmegen om zijn vader op te kunnen volgen.

Pleidooi voor de huismuziek

Strategier liet zich in deze beginjaren regelmatig kritisch uit over muzikale zaken die hem niet zinden. Zo citeerde *De Gelderlander* in 1939 onder de kop 'De huismuziek moet in eere hersteld' uit een artikel van Strategier, waarin hij de muzikale en artistieke waarde van jongenskoren als de *Wiener Sängerknaben* en het Haags Matrozenkoor ter discussie stelde. Volgens Strategier kwam een groot deel van het publiek voor het plaatje, niet voor de artistieke prestatie. Interessant is ook Strategiers pleidooi voor het in ere herstellen van de huismuziek.

Vooralsinds de radio het mogelijk gemaakt heeft een kamer, en als het moet een huis vol muziek te hebben met de zeer geringe moeite van een knopomdraaiing, is het er voor de bedoelde betere muziek niet beter op geworden. De oppervlakkige eendagsmuziek is dientengevolge te gemakkelijk onder het bereik van de massa gebracht. [...] De volwassenen van morgen en overmorgen moeten beter dan hun ouders en grootouders onderscheid kunnen maken tusschen goede en slechte muziek, moeten opgevoed worden tot kieskeurigheid in muzikale zaken, maar dan in goeden zin.

Strategier breekt daarom een lans voor goed muziekonderwijs, zodat kinderen een goede muzikale basis meekrijgen.

De vreugde, beleefd aan het musicceeren in huis, ook al is dat musicceeren niet volmaakt, is veel groter dan het plezier van het passieve aanhooren van radiomuziek.⁴

Met het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog begon een voor Strategier zware periode. Hij weigerde lid te worden van de Duitse Kultuurkamer, wat betekende dat hij zijn composities niet kon laten uitgeven. Daarmee viel een belangrijk deel van zijn inkomsten weg. Een lichtpuntje was ongetwijfeld de uitvoering van de *Missa Trium Puerorum* op 2 november 1942, waarover ik in het artikel van Jan Mul al het nodige heb geschreven en waar ik op deze plaats graag naar verwijs. Over de bijdrage van Strategier aan deze mis – hij componeerde het Gloria – nog het volgende. De in het Mul-artikel reeds geciteerde A.B.M. Brans schreef hierover:

Strategier en de Klerk zijn beiden anders geaard, ze zijn gecompliceerder, vooral Strategier, die een schrijfwijze heeft welke de voortdurende aandacht van den auditor vraagt.⁵

Oorlogsgeweld

Tot overmaat van ramp werd het huis van Strategier bij het bombardement van Arnhem totaal verwoest, waarbij al zijn bezittingen verloren gingen. Om enigszins aan de verschrikkingen van de oorlog te ontkomen, nam Strategier samen met zijn vrouw Riet – ze waren in 1937 in het huwelijk getreden – de wijk naar Haarlem, waar ze onderdak vonden bij Jan Mul. Via Albert de Klerk kwamen de Strategiers uiteindelijk terecht op de boerderij van de familie Wesselingh in Hazerswoude. De vriendschap die hier ontstond met pater Nico Wesselingh zou een leven lang duren.

Zeist en Utrecht

Na de oorlog keerde Strategier niet terug naar Arnhem, maar vestigde zich in Utrecht. Hij werd organist van de St.-Jozefkerk in Zeist. Lang duurde deze verbintenis overigens niet, want in 1949 ontstond met het vertrek van Hendrik

Andriessen een vacature in de Utrechtse kathedraal. Het was Strategier die benoemd werd als opvolger van zijn leermeester.

Het lijkt erop dat Strategier nooit helemaal uit de schaduw van zijn voorganger heeft kunnen treden. Hij had een uitgesproken dienstbare visie op de rol van het orgel in de eredienst, en hield er niet van om muzikaal teveel op de voorgrond te treden. Dat leidde maar af van waar het in de liturgie werkelijk om gaat, zo vond hij. Het katholieke geloof speelde een buitengewoon belangrijke rol in het gezin Strategier, bestaande uit vader Herman, moeder Riet en hun tien kinderen. Elke ochtend gingen ze in alle vroegte naar de Utrechtse kathedraal voor de ochtendmis. En het zondagse ritme werd natuurlijk ook door de kerk bepaald: Strategier moest wekelijks aantreden bij drie missen – twee in de ochtend en een in de avond.

Theoriedocent

Toen hij nog in Arnhem woonde, was Strategier als theorie docent verbonden aan de muziekschool van de Gelderse hoofdstad. Het lesgeven zat hem in het bloed, en al vrij snel na de oorlog werd Strategier aangesteld als orgeldocent aan het Nederlands Instituut voor Katholieke Kerkmuziek, het instituut dus waaraan hij zelf zijn opleiding had genoten. Strategier werd hierdoor collega van zijn goede vriend Albert de Klerk, die theoretische vakken doceerde. Omdat hij vond dat De Klerk een veel betere organist was dan hijzelf, stelde Strategier voor dat ze hun functies ruilden, wat daadwerkelijk gebeurde.

Strategier was ook als docent theoretische vakken verbonden aan de twee andere belangrijke muziekinstellingen van de Domstad: het Utrechts Conservatorium en het Instituut voor Muziekwetenschap van de Rijksuniversiteit Utrecht. Verder heeft hij nog een tijdlang gedoceerd aan het Rotterdams Conservatorium. Studenten aan de diverse muziekinstellingen herinneren zich Strategier als een bevlogen docent, die de muziektheorie vooral vanuit de praktijk benaderde.

Nederlands Madrigaalkoor

Naast zijn werkzaamheden als theorie docent was Strategier actief als

koördinerend. Zijn eerste ervaringen deed hij op toen hij in de oorlogsjaren in Haarlem verbleef. Grote bekendheid zou Strategier verwerven met het *Nederlands Madrigaalkoor Leiden*, waarvan hij in 1959 dirigent werd. Mede door de statuur van Strategier gingen voor dit koor deuren open die voor veel andere koren gesloten bleven. Ook wist Strategier vooraanstaande componisten naar Leiden te halen, waaronder Bruno Maderna, Luigi Nono, Lily Boulanger, maar ook Nederlandse componisten als Kees van Baren, Jan Mul en Albert de Klerk. Toen hij het in 1973 wat rustiger aan wilde gaan doen, trad Strategier terug als dirigent van het koor.

Vaticanium II

Tien jaar eerder had Strategier reeds zijn functie als kathedrale organist neergelegd. De beschikbare literatuur geeft geen antwoord waarom hij in de kracht van zijn muzikale leven deze prestigieuze positie opgaf. Mogelijk heeft dit te maken gehad met de kerkmuzikale ontwikkelingen die tijdens het Tweede Vaticaans Concilie op gang kwamen. Net als Jan Mul zag Strategier met lede ogen aan hoe het gregoriaans het in rap tempo af moest leggen tegen de volkstaal. Voor Mul was het aanleiding om in 1960 zijn werk als organist-dirigent te beëindigen en geen kerkmuzikale functie meer te aanvaarden.

Anders dan Mul keerde Strategier de kerkmuziek niet resoluut de rug toe. In de jaren zeventig kroop hij weer achter het orgel, nu in de Abdij Maria Toevlucht in Zundert, een Trappistenklooster. Deze omgeving inspireerde hem tot het schrijven van liturgische muziek, en het hielp hem om zijn weerzin tegen de volkstaalliturgie te overwinnen. De kennismaking met de psalmvertaling van Gerhardt en Van der Zeyde heeft daar zeker aan bijgedragen.

Na Hermans pensionering keerden de Strategiers terug naar de omgeving waar ze beiden oorspronkelijk vandaan kwamen. Ze vestigden zich in het landelijke Doorwerth, onder de rook van Arnhem. Op zaterdagavond was Strategier er regelmatig te vinden achter het orgel van de plaatselijke O.L.V.-van Lourdes. Op 26 oktober 1988 overleed Herman Strategier, 76 jaar oud. Hij werd begraven

DOMINICA XXIII p. Pentecosten

INTROITUS

Undante *p* *f* Con moto (♩.92)

Dicit Do - minus: E - - go co - - gi-to

II *p* I *mf non legato*

co-gi-to-ti-o-nes pa-cis, et non af-fli-cti-o-nis, et

2

Muziekvoorbeeld 1: het begin van het *Proprium* voor *Dominica XXIII post Pentecosten*

vanuit de kerk van Doorwerth, waarbij de monniken uit Zundert liederen zongen die Strategier zelf had gecomponeerd voor deze gelegenheid.

Frans georiënteerd

Muzikaal gezien voelde Strategier zich vooral verwant met Franse componisten als Ravel, Poulenc en Duruflé. Het verhaal gaat dat er geen dag voorbij ging waarop hij op de vleugel niet een werk van Fauré speelde. Met muziek uit het Duitse taalgebied daarentegen had hij veel minder affiniteit. Tijdens zijn theorielessen kwamen er, met uitzondering van Beethoven, nauwelijks Duitse componisten aan bod. Er is wel gesuggereerd dat de verschrikkingen die hij tijdens de oorlog meemaakte – Strategier raakte zijn hele hebben en houden kwijt en zijn broer kwam om in een concentratiekamp – hiervan de oorzaak zijn geweest. Het zal zijn appreciatie voor de Duitse muziek er niet groter op hebben gemaakt, maar de Franse oriëntatie is ongetwijfeld al in een eerder stadium ontstaan: tijdens zijn studie bij Hendrik Andriessen, die in muzikaal opzicht een uitgesproken francofiel was.

Net als met muziek uit het Duitse taalgebied had Strategier ook weinig op met de twintigste-eeuwse ontwikkelingen richting atonaliteit en seriële muziek. Hij nam er kennis van, maar zag geen aanleiding elementen ervan te incorporeren in zijn eigen werk. Jos Leussink

zei hierover tegen Maaïke van Ooijen: ‘Hij moest niets van experimentalisten hebben, dat was een doodlopende weg. *Prinzipienreiterei* zei hij dan. Daar had hij niks mee, dat vond hij zinloos. Muziek bleef een verstaanbare taal vanuit de traditie aangereikt, verrijkt met de combinatie van verschillende traditionele lijnen en Franse harmonieën.’

Strategiers oeuvre is bijzonder veelzijdig en afwisselend. Veel van zijn werken schreef hij in opdracht of voor een speciale gelegenheid. Strategier com-

poneerde een aantal grote orkestwerken, voorzag de hofmuziekwereld van een aantal composities, schreef kamermuziek en componeerde instrumentale werken voor onder meer orgel, beiaard, gitaar, accordeon en bassethoorn. Onbekende instrumenten haalde hij in huis om te onderzoeken hoe hij ervoor kon componeren.

Kerkmuziek neemt een belangrijke plaats in binnen het oeuvre van Strategier. Van breed opgezette missen tot eenvoudige liedzettingen – Strategier draaide er zijn hand niet voor om. Interessant is dat er een duidelijke cesuur zit in zijn kerkmuzikale oeuvre, die gelijke tred lijkt te houden met zijn terugtreden als organist van de Utrechtse kathedraal. Schreef hij tussen pakweg 1935 en 1963 een flink aantal werken op Latijnse teksten – missen, motetten, etc. –, na 1963 leek de stroom liturgische werken op te drogen. Zoals hierboven al is aangegeven, had hij er grote moeite mee dat het Latijn in de liturgie moest wijken voor de volkstaal. Strategier beschouwde het gregoriaans als de bakermat van de kerkmuziek, en hij kon bij het componeren slecht uit de voeten met de Nederlandse taal. Aanvankelijk weigerde hij dat dan ook; het is veelzeggend dat hij boven zijn *Tē Deum* (1967) schreef ‘Mag niet in de kerk worden gezongen’. Als een soort stil protest tegen de teloorgang van gregoriaans en Latijn.

Muziekvoorbeeld 2: fragment uit *Missa Vox Sponsae*

Missa Vox sponsae

HERMAN STRATEGIER

S *dec*

A *mf*

T *mf*

B *mf*

Ky - ri - e e - le - i - son,

Ky - ri - e e - le - i - son, Ky -

Ky - ri - e e - le - i - son e - le - i - son, Ky - ri -

Ky - ri - e e - le - i - son

Ky - ri - e e - le - i - son, Ky - ri - e e - le - i -

ri - e e - le - i - son, e - le - i - son, Ky - ri -

e - le - i - son, Ky - ri - e e - le - i -

Ky - ri - e e - le - i - son, Ky - ri - e e - le - i -

Latijnse periode

Strategiers vroege werk is nauw verwant aan de muzikale taal van zijn leermeester Hendrik Andriessen. Melodisch zoekt hij aansluiting bij de traditie die vanuit het gregoriaans wordt aangereikt: Strategier bouwt zijn melodische materiaal meestal op vanuit de grondtoon of de dominant, waarbij hij de ambitus stapje voor stapje vergroot. Een goed voorbeeld daarvan is het begin van het *Proprium voor Dominica XXIII post Pentecosten* uit 1941 (zie muziekvoorbeeld 1 op pagina 6). De melodie steunt op de grondtoon *bes* en dominant *f*, reikt aanvankelijk tot *d*² om bij 'et non afflictionis' even *es*² aan te stippen.

Een zelfde beeld treffen we aan in de *Missa Vox Sponsae* (zie muziekvoorbeeld 2), waar twee andere elementen in het oog springen die kenmerkend zijn voor Strategiers muzikale taal: het gebruik van kerktoneelsoorten (in dit geval de phrygische modus) en imitatorische opzetjes. Elementen die overigens ook bepalend zijn voor de muziek van zijn collega's Jan Mul en Albert de Klerk.

Nederlandse periode

Zoals gezegd heeft Strategier enige tijd moeite gehad met de volkstaalliturgie. Hij kon zijn muzikale taal, die zo verwant was met het Kerklatin en het gregoriaans, niet verbinden met de nieuwe Nederlandstalige teksten. Na lang zoeken slaagde hij er uiteindelijk toch in om de omslag te maken. Het luidde een periode in van grote productiviteit, waarin Strategier tal van koorzettingen componeerde bij de psalmen van Gerhardt en Van der Zeyde en bij liederen uit met name *Gezangen voor Liturgie*. Het is interessant te constateren dat Strategier zijn muzikale taal daarbij nauwelijks hoefde aan te passen. Modaliteit, gecombineerd met een laat-romantisch Frans idioom, bepalen in grote mate Strategiers muzikale zeggingskracht. Vergelijk bijvoorbeeld het begin van het Sanctus uit de *Missa Tibi Laus* (1944) met de eerste

maten van 'Juicht voor den Heer' uit de *Motetten voor de Paastijd* (1967), en het harmonische beeld komt redelijk overeen (zie muziekvoorbeelden 3 en 4). Strategier hoefde zichzelf uiteindelijk dus weinig geweld aan te doen bij de overstap van het Latijn naar het Nederlands.

Gedeeltelijke broodwinning

Strategier heeft op een bepaalde manier altijd een ambivalente houding gehad ten opzichte van de kerkmuziek. Zelf verwoordde hij het als volgt:

Aan de kerkmuziek heb ik dus altijd veel plezier beleefd, maar het heeft

me nooit veel opgeleverd. Er wordt wel gezegd: onder de kromstaf is het slecht leven, en dat heb ik ervaren. Ik heb er slechts een gedeeltelijke broodwinning aan gehad. •

Literatuur

- Ooijen, Maaïke van, *Herman Strategier (1912-1988). Het leven van een 'muzikant'* (juni 2012). Masterthesis Universiteit Utrecht, als pdf-bestand te downloaden via universiteitsbibliotheek.
- Stuijbergen, Lourens, 'Herman Strategier 100 jaar geleden geboren', in *de Orgelvriend* 54, 7/8 (juli/augustus 2012) 32-36.
- Vernooij, Anton, 'Herman Strategier honderd jaar geleden geboren', in *Gregoriusblad* 136, 2 (juni 2012) 18-21.

Muziekvoorbeeld 3: eerste maten van *Juicht voor den Heer* (uit *Motetten voor de Paastijd*)

Muziekvoorbeeld 4: het begin van het *Sanctus* uit de *Missa Tibi laus*.

Alle muziekvoorbeelden zijn overgenomen met toestemming van Annie Bank Muziekuitgeverij.

¹Nieuwe Leidsche Courant, 20 december 1955

²De Gelderlander, 7 maart 1933

³Deze 16mm-film is online te bekijken op de website van het Regionaal Archief Nijmegen: <http://studiezaal.nijmegen.nl>, zoekterm 'Strategier'.

⁴De Gelderlander, 18 maart 1939. Het genoemde artikel waaruit de krant citeert, verscheen in *Het Gezin*.

⁵Het Vaderland, 5 november 1942.

Strategiers religieuze oeuvre, een overzicht

Een complete werklĳst van Strategier ontbreekt tot op heden. Onderstaand overzicht is tot stand gekomen op basis van catalogi van uitgeverijen en bibliotheken, en pretendeert niet volledig te zijn.

Werken op Latijnse teksten

Ave admirabile cor Jesu, voor 3-stemmig vrouwenkoor en orgel (1947)
Cantica festiva, voor 4-stemmig gemengd koor en orgel (1949)
Cantica pro tempore natali, voor gemengd koor (Nr. 4 voor mannenkoor) (1953)
Introitus in festo BMV Omnium gratiarum Mediatricis (1943)
Lauda Sion, voor gemengd koor en orgel (1947)
Magnificat, voor 3 gelijke stemmen en orgel (1946)
Maria-antifonen, voor 1 zangstem (1951)
Maria-antifonen, voor zangstem en orgel (1941)
Mass in honor of the holy ghost, voor gemengd koor en orgel (1961)
Missa 'Sine nomine', voor drie stemmen (1943)
Missa 'Fons amoris', voor 3-stemmig vrouwenkoor en orgel (z.j.)
Missa Brevis (1936)
Missa Cathedralis, voor 4- tot 8-stemmig gemengd koor en orgel (1960)
Missa Custos Domini, voor 5-stemmig koor en orgel (1947)
Missa Simplex, voor 3-stemmig koor en orgel (1959)
Missa Trium Puerorum – Gloria (1942)
Missa ultima, voor mannenkoor en orgel (1988)
Missa Vox Sponsae (1938)
Missa 'Tibi laus' (1944)
Mors responsura - in memoriam fratris spiritualis Jan Mul, voor sopraan solo, alt solo, gemengd koor en orkest (1972)
Motetten voor de Paastĳd, voor 4-stemmig gemengd koor en orgel (1967)
Offertorium, voor 4-stemmig gemengd koor en orgel (1977)
Paasleid, voor zangstem en orgel (1953)
Pater noster, voor 3-stemmig vrouwenkoor (1944)
Pater noster, voor 4-stemmig gemengd koor (1968)
Proprium voor Dominica XXIII post Pentecosten (1941)
Psalm 118, voor bariton (of alt-mezzo) en orkest (1953)
Psalm 148, voor gemengd koor en sopraan-solo met hobo en orgel (1981)
Psalmus 100 - Jubilate Deo, voor gemengd koor a cappella (1965)
Psalmus 136, voor gemengd koor, 4 koperblazers en orgel (1983)
Psaume CIII (Vulgate. CII), voor sopraan solo, gemengd koor en orkest (1971)
Requiem, voor gemengd koor en orkest (1961)

Rorate coeli desuper, voor 4-stemmig gemengd koor (1977)
Sacerdos et pontifex, voor 3-stemmig vrouwenkoor en orgel (1948)
Sancta Maria, voor gemengd koor en orgel (1977)
Stabat Mater, voor sopraan, gemengd koor en klein orkest (1939)
Te Deum, voor sopraan-solo, alt-solo, gemengd koor en orkest (1967)

Werken op Nederlandse teksten

Alle einden der aarde (tussenzang naar Psalm 98), voor SATB of SSA, volk en orgel
Bernardus-mis, voor 1-/2-stemmig koor, gemeente en orgel
De Heer is voor wie Hem aanroept nabĳ (tussenzang naar Psalm 145), voor SATB, volk en orgel
Dit is de dag (GvL 429), voor STB a cappella of SA/TB en orgel
Gij zijt in glans verschenen (GvL 450), voor SA en orgel, SAT(B) a cappella
Gij zijt mijn beschermer (tussenzang naar Psalm 71), voor SAB, volk en orgel
God is ons een toevlucht (tussenzang naar Psalm 46), voor SAB, volk en orgel
Heer herinner U de namen (GvL 453/LvdK 273), voor SA of TB en orgel
Het was een Maged uitverkoren (GvL) 458, voor SA of TB en orgel
Ik ben de verrijzenis (tussenzang uit Psalm 115), voor unisono, volk en orgel
In eigen kracht verreezen, voor unisono en orgel
Motetten voor de Paastĳd, voor SATB en orgel
Petrus-mis, voor 1-/2-stemmig koor, gemeente en orgel
Tot U Heer stijgt mijn verlangen (tussenzang naar Psalm 25), voor SATB en orgel
Verheugd was ik (Graduale), voor SATB a cappella
Vrede zij U halleluja (tussenzang naar Psalm 96), voor Voorzang, volk en orgel
Vrede zij U halleluja (tussenzang uit Psalm 122), voor unisono, volk en orgel
Wees mij Heer tot een onneembare rots (tussenzang naar Psalm 31), voor SATB, volk en orgel
Zingt God de Heer de almachtige koning, voor SA/TB of STB a cappella

Met toestemming overgenomen uit Muziek & Liturgie, Jg 81 nr. 6 - december 2012